

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом від 13 червня 2018 р.
№ 0318-05/909

Ректор _____ В. С. Бакіров

Освітньо-професійна програма

«Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»

Галузь знань 10 Природничі науки

Спеціальність 106 Географія

другий (магістерський) рівень вищої освіти

Затверджено Вченою радою університету 29 травня 2018 року,
протокол № 6

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

1.1. Вчена рада факультету геології, географії, рекреації і туризму:
протокол № 1 від 25 вересня 2017 р.

Голова Вченої ради факультету В.А. Пересадько

1.2. Методична комісія факультету геології, географії, рекреації і туризму:
протокол № 2 від 21 вересня 2017 р.

Голова методичної комісії факультету О.О. Жемеров

1.3. Кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства:
протокол № 2 від 21 вересня 2017 р.

Завідувач кафедри Л.М. Немиць

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи – Немець Людмила Миколаївна	професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Члени робочої групи		
Костріков Сергій Васильович	професор кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Кандиба Юрій Іванович	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Ключко Людмила Василівна	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Носирєв Олександр Олександрович	керівник ГО «Науково-дослідний інститут регіонального розвитку»	кандидат географічних наук
Черномаз Павло Олексійович	начальник сектору перспективного розвитку ДП «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації»	кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Кірюхін Олексій Михайлович	радник з питань транскордонного та міжнародного співробітництва Асоціації органів місцевого самоврядування Харківської області	кандидат геологічних наук
Грунь В'ячеслав Анатолійович	начальник комітету у справах сім'ї, молоді та спорту по Немишлянському району Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради	
Гордієнко Дарина Григорівна	спеціаліст відділу освіти Великописарівської районної державної адміністрації Сумської області	
Попович Ольга Вікторівна	студентка кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства ХНУ імені В.Н. Каразіна	

1. Профіль освітньої програми
«Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»
зі спеціальності 106 Географія

1 – Загальна інформація	
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації</i>	Магістр географії; економічна, соціальна географія та регіональний розвиток
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Одиничний, 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяці (на основі диплома бакалавра)
<i>Наявність акредитації</i>	
<i>Цикл/рівень</i>	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
<i>Передумови</i>	Наявність ступеня бакалавр чи спеціаліст
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	2 роки
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://geo.karazin.ua/osvitni_programy/
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких комплексних знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі економічної та соціальної географії, педагогіки та методики вищої освіти, здатності до самостійної діяльності в умовах вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації.	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</i>	10 Природничі науки, 106 Географія
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, прикладна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних професіоналу-досліднику, які розширюють науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної економічної та соціальної географії, дозволяють створювати власну концепцію у науково-дослідницькій діяльності.
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Повна вища освіта в галузі знань «Природничі науки» із спеціальності «Географія» зі спеціалізацією «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток». Високопрофесійна теоретична та практична підготовка з фундаментальних фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру в галузі економічної та соціальної географії та викладання географічних дисциплін у вищих, середніх загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладах. Ключові слова: економічна географія, соціальна географія, регіональний розвиток

<i>Особливості програми</i>	Програма комбінована (дослідницько-прикладна), посилена практична, геоінформаційна підготовка, можливе стажування на підприємствах та у вищих навчальних закладах за кордоном
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Наукові дослідження та розробки; середня і вища освіта; державне управління. Географ, географ-економіст, фахівець з міського та районного планування, фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки, науковий співробітник, вчитель середнього та спеціалізованого навчально-виховного закладу, викладач вищого навчального закладу
<i>Подальше навчання</i>	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) – 8-му кваліфікаційному рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній науці. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом
5 – Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, самонавчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через науково-дослідницьку, виробничу та асистентську практики. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи
<i>Оцінювання</i>	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування) контроль, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, <i>державна атестація</i> (підготовка та публічний захист дипломної роботи магістра)
6 – Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми при вивченні географічних об'єктів і процесів у різних масштабах як у просторі, так і в часі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК 1. Базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для засвоєння географічних дисциплін; ЗК 2. Базові знання в галузі сучасних інформаційних технологій; навички застосування програмних засобів; уміння створювати бази даних та використовувати Інтернет-ресурси; ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації; ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї; ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом; ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за професією; ЗК 7. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ менеджменту, етики ділового спілкування, навички роботи в команді; ЗК 8. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки

	<p>відносно інших людей і відносно природи (принципи гуманізму, етики, біо-, еко- та геоетики);</p> <p>ЗК 9. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.</p>
<p><i>Фахові компетентності (ФК)</i></p>	<p>ФК 1. Знання наукових теорій, концепцій і парадигм економічної та соціальної географії;</p> <p>ФК 2. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності;</p> <p>ФК 3. Уявлення про сучасні суспільно-географічні підходи, загальнонаукові та спеціальні методи, методики суспільно-географічних досліджень;</p> <p>ФК 4. Уявлення про суспільно-географічні відношення і зв'язки, суспільно-географічні процеси, соціогеосистеми, їх підсистеми та елементи;</p> <p>ФК 5. Володіння основами дослідницької діяльності, уміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички;</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати професійні знання з фізичної та соціально-економічної географії у процесі комплексного вивчення територій;</p> <p>ФК 7. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, суспільно-географічного моделювання та прогнозування суспільно-географічних об'єктів і процесів;</p> <p>ФК 8. Знання про основні підходи та особливості моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів;</p> <p>ФК 9. Здатність використовувати професійно профільовані знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку регіонів;</p> <p>ФК 10. Здатність використовувати географічні інформаційні технології для вирішення дослідницьких завдань у галузі економічної та соціальної географії;</p> <p>ФК 11. Здатність застосовувати уміння роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації у суспільно-географічних дослідженнях;</p> <p>ФК 12. Здатність здійснювати педагогічну діяльність та викладати дисципліни професійної підготовки у вищих навчальних закладах.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
	<p>Знання:</p> <p>ПРН 1. Основні теоретико-методологічні проблеми економічної та соціальної географії;</p> <p>ПРН 2. Головні закономірності глобальних проблем сучасності, глобалізації, глобалістики;</p> <p>ПРН 3. Сутність, класифікація, чинники, закономірності розвитку суспільно-просторових процесів;</p> <p>ПРН 4. Сутність та механізми інформаційних процесів у соціогеосистемах;</p>

	<p>ПРН 5. Теоретичні та методичні основи суспільно-географічного моделювання і прогнозування;</p> <p>ПРН 6. Функції, принципи і методи управління регіональним розвитком;</p> <p>ПРН 7. Теоретичні основи і прикладні засоби впровадження геоінформаційних систем та технологій, апаратних і програмних засобів розробки схем територіального менеджменту в різних предметних галузях;</p> <p>ПРН 8. Форми, методи і прийоми навчальної діяльності у вищих навчальних закладах.</p> <p>Уміння і навички:</p> <p>ПРН 9. Використовувати сучасні знання географічних наук для отримання нових наукових результатів у галузі економічної та соціальної географії;</p> <p>ПРН 10. Володіти сучасними методами, формами організації та засобами науково-дослідницької діяльності, прийомами наукового аналізу суспільно-географічних процесів;</p> <p>ПРН 11. Навички роботи з геоінформаційними системами і застосування геоінформаційних технологій у територіальному менеджменті;</p> <p>ПРН 12. Виявляти актуальні напрями досліджень територіальної організації суспільства, досліджувати територіальну організацію суспільства на різних ієрархічних рівнях його життєдіяльності;</p> <p>ПРН 13. Володіти методами суспільно-географічного моделювання і прогнозування, використовувати знання для оцінки і прогнозу суспільно-географічних процесів у соціогеосистемах різних ієрархічних рівнів;</p> <p>ПРН 14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду господарської діяльності;</p> <p>ПРН 15. Аналізувати регіональні відмінності соціально-економічного розвитку за різноманітними картографічними та статистичними джерелами;</p> <p>ПРН 16. Застосовувати уміння і навички навчально-методичної діяльності у вищих навчальних закладах.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Кадрове забезпечення</i>	Усі викладачі мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень суспільно-географічних об'єктів і систем, технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери, сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування предметних компетентностей з економічної та соціальної географії у процесі навчання здобувача. Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування, точки бездротового доступу до Інтернет, спортзали
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	Офіційний сайт ХНУ ім. В.Н. Кразіна, власний сайт факультету геології, географії, рекреації і туризму, сайт кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства, необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди ЦНБ ім. В.Н. Каразіна,

	репозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ХНУ) інформації; навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю.
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, за бажанням студента. Кредити, отримані в інших ВНЗ України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, у т.ч. участь у програмах проекту Еразмус+, за бажанням студента
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 106 Географія на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю, шкала оцінювання
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Глобальні проблеми сучасності	3	дворівнева
ОК 2.	Інформаційна географія і ГІС	4	чотирирівнева
ОК 3.	Сучасні концепції регіонального розвитку	4	чотирирівнева
ОК 4.	Суспільно-географічне прогнозування	4	чотирирівнева
ОК 5.	Туристсько-рекреаційні ресурси світу	4	дворівнева
ОК 6.	Просторовий та системний аналіз регіонального розвитку	4	чотирирівнева
ОК 7.	Науково-дослідницька практика	5	чотирирівнева
ОК 8.	Виробнича практика	6	дворівнева
ОК 9.	Асистентська практика	10	чотирирівнева
ОК 10.	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	чотирирівнева
Загальний обсяг обов'язкових компонент		64	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВК 1.1	Географія агробізнесу	5	чотирирівнева
ВК 2.1	Інформаційні технології в територіальному менеджменті	4	чотирирівнева
ВК 3.1	Науковий семінар	4	дворівнева
ВК 4.1	Практикум: Геомаркетинг і логістика в регіональному розвитку	5	дворівнева
ВК 5.1	Семінар: Менеджмент регіонального розвитку	4	дворівнева
ВК 6.1	Практикум з проблем регіонального розвитку	4	дворівнева

<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВК 1.2	Географія АПК	5	чотирирівнева
ВК 2.2	Практикум: ГІС-проекти з територіального управління	4	чотирирівнева
ВК 3.2	Науково-дослідницький практикум	4	дворівнева
ВК 4.2	Територіальний маркетинг і логістика	5	дворівнева
ВК 5.2	Семінар: Геопланування та управління розвитком територій	4	дворівнева
ВК 6.2	Геоурбаністика	4	дворівнева
Загальний обсяг вибірових компонент		26	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 106 Географія проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр географії за спеціалізацією «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток».

Магістерська робота є завершеним науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота магістра передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем в економічній та соціальній географії, практичної апробації отриманих результатів, оприлюднення отриманих результатів на конференціях та семінарах регіонального, всеукраїнського чи міжнародного рівнів, наявність щонайменше 1 публікації. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Екзаменаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ імені В.Н. Каразіна. Екзаменаційній комісії подаються матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи, – довідка про апробацію результатів дослідження, тези доповідей на науково-практичних конференціях, фахові публікації тощо. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

